

Bílý sníh nás do přírody láká,  
pospěšme, než začne tát.  
Půjdem si stavět sněhuláka,  
budeme pod hradem se koulovat.  
V létě zase jiné kouzlo tu čeká,  
pro nás děti je tu život plný krás,  
svoje rámě nabízí nám řeka,  
nejhezčí je jistě dětství čas.  
I když dnes jsme jenom malé děti,  
přesto na nás potom záležeti,  
svoje město jak povedem a kam.

Nevadí, že dnes jsme ještě malé,  
každý byl přece napřed maličký,  
maminky pod hradem s panenkou si hrály,  
tatínek zase prolézal tu tajné chodbičky.  
Dnes jsou velcí, zájmy mají jiné,  
budují svou práci město pod hradem.  
Naše dětství v radostných hrách tu plyne,  
také my však jednou dorostem.  
I když dnes jsme jenom malé děti,  
přesto budoucnost města patřit bude nám,  
bude na nás potom záležeti,  
svoje město jak povedem a kam.

# 1. Základní údaje

<u>Název:</u>	ŠD <b>SKŘÍTCI</b> hradu Košumberka Základní škola Luže, okres Chrudim
<u>Adresa:</u>	Žižkova 253 Luže 538 54
<u>Tel, fax.:</u>	469 671 212 (217)
<u>e- mail:</u>	<a href="mailto:zs.luze@tiscali.cz">zs.luze@tiscali.cz</a>
<u>Ředitel školy:</u>	Mgr. Vít Hospodka Komenského 254 Luže 538 54 tel. 469 671 212
<u>Zřizovatel:</u>	Městský úřad Luže Nám. Plk. Josefa Koukala 1 Luže 538 54 Tel. 469 671 101
<u>Platnost dokumentu:</u>	od 1.9.2007
<u>Aktualizace dokumentu:</u>	od 1.9.2019

## 2. Charakteristika ŠD

### Úplnost a velikost družiny

Družina se nachází v přízemí budovy školy, pouze jedno oddělení je umístěné v 1. patře školy. Žáci přijatí k pravidelné denní docházce do družiny se zařazují do oddělení (4. oddělení). Oddělení se naplňují nejvýše do počtu 25 žáků. Družina je určena přednostně pro žáky prvního stupně základní školy (4. až 5. ročníky dle potřeby a možností). Zápis dětí do ŠD probíhá formou zápisních lístků. Provoz je rozdělen na ranní ŠD (6<sup>15</sup> - 8<sup>00</sup>) a odpolední ŠD (11<sup>00</sup> - 16<sup>15</sup>). Poplatek činí 100,-Kč za měsíc.

### Vybavení družiny

Třídy ŠD jsou prostorné, každá je rozdělena na klidnou a herní část. Vybaveny jsou mobilními stoly a potřebným nábytkem, televizory, DVD přehrávačem, VHS přehrávačem, knihovničkou. ŠD má v přízemí budovy své vlastní hygienické zázemí (WC, šatny) a zároveň se tu nachází i školní jídelna. K dispozici tu je dětem i prostorná tělocvična a školní zahrada přiléhající k budově školy. Zde lze využít pískoviště, hřiště, tabule, ping-pongové stoly, lanové prvky, zahradní stoly a lavice.

### Charakteristika vychovatelek

<u>Zavřelová Věra</u> , vedoucí vychovatelka:	SPgŠ Litomyšl obor vychovatelství SPgŠ Litomyšl obor učitelství MŠ
<u>Hyksová Romana</u> :	SPgŠ Litomyšl obor učitelství UK Praha obor speciální pedagogika MŠ
<u>Bidlová Jana</u> :	SPgŠ Litomyšl obor vychovatelství MÚ Brno obor speciální pedagogika
<u>Nešporová Jaroslava</u> :	SPgŠ Litomyšl obor vychovatelství PF Hradec Králové učitelství 1. stupně

### Spolupráce s rodiči a jinými subjekty:

Spolupráce s rodiči žáků (soutěže, akce ŠD, soutěž „Mámo, táto, pojď si hrát“), s kastelánkou hradu Košumberk (výstavy, akce ŠD), s HL Košumberk, s městskou knihovnou, s Lesy Luže, se SRPŠ školy, s MěÚ Luže.

## **3. Charakteristika vzdělávacího programu**

### Zaměření ŠD:

Název skřítci není pouze nahodilý. Naše škola se nachází v překrásném prostředí a dominantou našeho města je hrad Košumberk. Takových malebných koutků v naší zemi pomalu vzhledem k zásahům do přírody ubývá a práce našich „skřítků“ snad kouzlo našeho města ochrání.

Naším hlavním posláním je nejen zabezpečení zájmové činnosti, odpočinku a rekreace žáků, ale značný důraz je kladen právě na priority našeho města a okolí. Naše orientace je kladena zejména na ochranu životního prostředí, pobyt v přírodě, poznávání okolí, seznamování s historií hradu i ostatních kulturních památek. Podporovat a rozvíjet chceme u žáků hlavně zájem své okolí, vést žáky ke schopnosti kulturního a estetického prožitku a pěstovat u dětí zdravý životní styl.

### Cíle ŠD:

- Naučit děti efektivně a účelně využívat volný čas.
- Podporovat rozvoj zdravého jedince.
- Rozvíjet tělesnou zdatnost (vytrvalost – vycházky, pohybové hry).
- Rozvíjet vztah k přírodě, základní ekologické pojmy.
- Vést děti k ochraně životního prostředí.
- Rozvíjet u dětí estetické vnímání, vztah k umění a k mateřskému jazyku.
- Respektovat méně zdatné spolužáky (šikana).
- Rozvíjet kladný vztah mezi dětmi, úcta k dospělým.

Rozvíjet u žáků klíčové kompetence: kompetence k učení  
kompetence k řešení problémů  
kompetence komunikativní  
kompetence sociální a interpersonální  
kompetence občanské  
kompetence pracovní a volnočasové

Je to dlouhodobý proces, souhrn vědomostí, dovedností, schopností a postojů, které žáci získávají v průběhu docházky do školní družiny. Prolínají se všemi činnostmi zájmového vzdělávání.

## 4. Délka vzdělávání

Vzdělávání je poskytováno po dobu jednoho školního roku od září do června. V době prázdnin se po projednání se zřizovatelem činnost školní družiny přerušuje.

## 5. Vzdělávání ve družině

Zájmové vzdělávání se uskutečňuje:

1. pravidelnou činností:
  - a) odpočinková oblast – zazařuje se podle momentálních potřeb a možností žáků
  - b) rekreační oblast – aktivní odpočinek
  - c) zájmová oblast – řízená kolektivní činnost (estetická, pracovní, přírodovědná, sportovní)
  - d) příprava na vyučování – upevňování vědomostí a dovedností zábavnou formou
2. příležitostnou činností: výchovná, zájmová a rekreační činnost organizovaná nepravidelně podle potřeb dětí a možností družiny (akce, projekty)
3. otevřenou nabídkou spontánních činností: ranní a koncová družina

## 6. Časový plán vzdělávání

Školní vzdělávací program školní družiny je sestaven na dobu 5 let. Specifikuje rozdílnost a náročnost práce podle jednotlivých ročníků. Vzdělávání probíhá podle celoročního plánu školní družiny (roční období, měsíční plány, týdenní témata). Vychovatelky školní družiny volí a plánují činnosti podle aktuálního složení žáků v oddělení a časových možností. Plán činností není závazně stanoven, může být pozměněn podle počasí, potřeb a přání žáků.

Časové rozvržení programu družiny:

06:15 - 07:30	spontánní činnosti (ranní družina)
11:25 - 12:00	hygienické návyky, správné stolování (oběd)
12:00 - 13:00	oblast odpočinková a rekreační
13:00 - 14:00	řízená zájmová oblast nebo vycházka
14:00 - 14:15	svačina
14:15 - 15:00	didaktické hry nebo pobyt venku
15:00 - 16:15	spontánní činnost (koncová družina)

## 7. Podmínky přijímání žáků, průběh a ukončení vzdělávání

Školní družina je určena přednostně pro žáky přihlášené k pravidelné denní docházce. Podmínkou pro přijetí žáka je vyplněná písemná přihláška (zápisní lístek). Součástí přihlášky k pravidelné denní docházce je písemné sdělení o rozsahu docházky a způsobu odchodu žáka ze družiny. Změna docházky a způsobu odchodu v průběhu školního roku doloží zákonní zástupci žáka vychovatelce písemnou formou. O přijetí žáka do družiny rozhoduje ředitel školy.

### Kritéria pro přijímání žáků:

1. věk žáka
2. ročník, který žák navštěvuje
3. dojíždějící žák a sourozenec
4. místní žák a sourozenec

Časový plán družiny navazuje na časový plán vyučování žáků. Školní družina nezodpovídá za žáka v případě jeho samovolného odchodu bez písemného sdělení zákonných zástupců žáka. Ukončit docházku do družiny v průběhu školního roku lze uskutečnit formou písemného sdělení rodičů nebo zápisem o ukončení do přihlášky. Docházka do školní družiny je ukončena posledním školním dnem daného školního roku. Žákům není vydán doklad o ukončení vzdělávání.

## 8. Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Při vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami probíhá úzká spolupráce vychovatelky se školou při stanovení vhodných forem integrace a forem práce. Vychovatelka je seznámena s odborným posudkem školského poradenského zařízení, vzájemná spolupráce vychovatelek s výchovnou poradkyní školy.

## 9. Ekonomické podmínky

Zájmové vzdělávání je poskytováno za úplaty. Poplatek za školní družinu je stanoven ve výši 100,- Kč za měsíc na jednoho žáka. Je hrazen rodiči ve 2 splátkách v příslušném školním roce. V září (září – prosinec) a v lednu (leden – červen). Rodiče jsou povinni uhradit tuto částku do daného termínu formou zaslání na účet školy (případně platbou v hotovosti u vedoucí vychovatelky). V případě neuhrazení poplatku do daného termínu budou rodiče žáka upozorněni na tuto skutečnost, ředitel školy může žáka ze školní družiny vyloučit.

### Ředitel školy může výši úplaty za školní družinu snížit nebo od úplaty osvobodit, jestliže:

- a) účastník nebo zákonný zástupce je příjemcem opakujících se dávek pomoci v hmotné nouzi podle zákona o pomoci v hmotné nouzi
- b) účastníkovi nebo jeho zákonnému zástupci náleží zvýšení příspěvku na péči dle zákona o sociálních službách, nebo
- c) účastník svěřený do pěstounské péče má nárok na příspěvek na úhradu potřeb dítěte podle zákona o státní sociální podpoře a tuto skutečnost prokáže řediteli školy.

## 10. Podmínky bezpečnosti práce a ochrany zdraví

Podmínky bezpečnosti práce a ochrany zdraví vychází z obecných požadavků ochrany zdraví a bezpečnosti žáků (Školní řád, Vnitřní řád školní družiny).

### Podmínky pro hygienické a bezpečné působení:

vhodná struktura činnosti a skladba zaměstnání, vhodný pitný a stravovací režim, bezpečné pomůcky, zdravé prostředí prostorů družiny, ochrana před úrazem, dostupnost první pomoci

### Podmínky psychosociální:

příjemné prostředí, sociální klima – uznání, spolupráce, věková přiměřenost, motivující hodnocení, ochrana před šikanou (násilím a dalšími patologickými jevy)

Jedno oddělení školní družiny může pojmout maximálně 25 žáků. Na začátku školního roku jsou žáci poučeni o BOZP, jsou seznámeni s Vnitřním řádem školní družiny. Během provozu školní družiny nevstupují z bezpečnostních a hygienických důvodů rodiče do výchovných prostor družiny. Budova školy je v době provozu z bezpečnostních důvodů uzamčena. K vyzvedávání žáků z družiny se používají telefony (instalovány v každém oddělení) Žáci nesmí do školní družiny nosit nebezpečné předměty, které by mohly ohrozit zdraví a bezpečnost jeho nebo jiných žáků. Zdravotní problémy či úraz neprodleně žák hlásí vychovatelce (dostupnost prostředků první pomoci).

# 11. Obsah vzdělávání ŠD

## ZÁŘÍ – „Naše družina a okolí“

- zásady správného stolování (rozvíjet samostatnost)
- sebezobčasná a komunikační hry (znát své spolužáky, znát základy slušného chování)
- orientace ve škole a v jejím okolí (znát adresu bydliště, orientovat se v okolí školy)
- bezpečnost silničního provozu (pochopit běžný pohyb v dopravním prostředí)
- poznávání města (znát významné památky a objekty města)
- výtvarné ztvárnění objektů města
- sportovní aktivity na školní zahradě (znát pravidla jednoduchých her, posilování tělesné zdatnosti)

## ŘÍJEN – „Je tu podzim“

- pozorování změn v přírodě, znaky podzimu (umět popsat proměny přírody, podzimní práce)
- sběr přírodnin, výrobky z přírodního materiálu (poznávat přírodniny)
- poznávání plodů (znát rozdíl ovoce a zelenina)
- vycházky do lesa (znát názvy hub a stromů)
- výtvarné ztvárnění (barevný podzim)
- pohybové a míčové hry na hřišti (znát základní pravidla míčových her, osvojení základních atletických technik)

## LISTOPAD – „Připravujeme se na zimu“

- Halloween a Dušičky (znát některé zvyky a tradice, četba, vyprávění)
- péče o zdraví (upevňovat návyky v oblasti zdraví, předcházet nemocem, znát význam pohybu a zdravé výživy, dodržovat základní hygienické návyky)
- pohádky-četba, dramatizace, ilustrace a písničky k pohádkám (znát některé autory a ilustrátory)
- pohádkový hrdina (inspirace z knih a obrázků) soutěživé a štafetové hry v tělocvičně (využití sportovního náčiní, rozvíjet pohybové schopnosti a dovednosti)

## PROSINEC – „Vánoce jsou za dveřmi“

- adventní období, Vánoce (znát některé zvyky a tradice vánočního období, adventní kalendář)
- čert a Mikuláš, vánoční tvoření (vánoční výzdoba školy, tvoření přáníček a ozdob)
- poslech a zpěv vánočních písní a koled (osvojení textu a melodie, smysl pro rytmus)
- pohybové a míčové hry v tělocvičně (využití dostupného náčiní, zdokonalování se v míčových hrách, rozvíjet vzájemnou spolupráci)

## LEDEN – „Nový rok“

- změny v zimním počasí a v přírodě (pozorovat počasí, znát skupenství vody)
- rok, roční období, měsíce v roce (orientovat se v čase, znát roční období a měsíce, umět určovat čas podle kalendáře)
- narozeniny a svátek (znát datum narození, rozdíl narozeniny x svátek)
- zimní příroda (výtvarné ztvárnění, využití studených barev)
- štafetové a míčové hry v tělocvičně (soutěživost, dodržování pravidel her, turnaje v míčových hrách)

### ÚNOR – „Zimní radovánky“

- zimní radovánky-hry na sněhu, sněhové stavby, zimní sporty (posilovat tělesnou zdatnost)
- Masopust (znát některé zvyky a tradice), Karneval
- plesová sezona, tvoření na výzdobu sálu (smysl pro rytmus, znát jednoduché tance, znát pravidla společenského chování)

### BŘEZEN – „Příroda se probouzí“

- změny v jarní přírodě (upevňovat vědomosti při pozorování a vycházkách, umět poznat proměny přírody)
- mláďata, poznávání rostlin a živočichů (získávat pozitivní vztah k přírodě, znát a umět pojmenovat běžně se vyskytující stromy, keře, květiny, hospodářská a volně žijící zvířata)
- jarní příroda (výtvarné ztvárnění, rozvoj fantazie, výzdoba školy)
- kniha, práce s knihou (umět pracovat s knihou, znát význam autor a ilustrátor, četba k poslechu)
- cvičení na nářadí (zvyšovat tělesnou zdatnost, překonávat zábrany)

### DUBEN – „Jaro je tu“

- jarní práce na zahradě (znát základní podmínky pro pěstování rostlin, znát základní zahradní nářadí)
- Velikonoce (znát význam, zvyky a tradice)
- velikonoční tvoření (výzdoba školy, tvoření dekorací)
- les, vycházky do lesa (umět pojmenovat zvířata a stromy z lesa, práce s přírodním materiálem, posilovat vztah k okolní krajině a ohleduplné chování v přírodě)
- Čarodějnice (znát význam, zvyky a tradice), výtvarné ztvárnění
- míčové a závodivé hry na školním hřišti (podporovat smysl pro týmovou spolupráci a hru fair play)

### KVĚTEN – „Já a lidé okolo mě“

- ochrana přírody (chovat se ohleduplně k přírodě, chránit ji, třídít odpad)
- moje rodina, moje maminka, etapy lidského života (rozvíjet citovou stránku osobnosti a vyjadřovacích schopností, znát příbuzenské vztahy v rodině, Den matek)
- osobnosti města (znát významné osobnosti města)
- atletický čtyřboj (zvyšovat tělesnou zdatnost, ovládat dle vlastních možností běh, skok a hod)

### ČERVEN – „Hurá prázdniny“

- těšíme se na prázdniny (vytvářet pozitivní představu o využití volného času, plánování)
- čas výletů (rozlišovat dopravní prostředky, znát zajímavá místa v okolí města)
- pohybové aktivity na školní zahradě, soutěže družstev, turnaje (spolupráce se spolužáky, soutěživost)

### Příležitostné akce:

- Podzimní olympiáda
- Drakiáda
- Zamykání lesa
- Strašidelné odpoledne
- Superstar



- Mikulášský pochod
- Vánoční stolování
- Ples
- Odemykání lesa
- Miss
- Chlapák
- Čarodějnický sabat
- Jarní olympiáda
- Košumberská zahrádka
- Den dětí
- Výlet
- Loučení se družinou
- „Mámo, táto, pojd' si hrát.“

## 12. Autoevaluace ŠD, evaluační činnost

### 1. Schránka důvěry:

- a) v průběhu celého šk. roku:

Možnost rodičů žáků vyjádřit se k obsahu výchovně – vzdělávací práce ŠD

### 2. Sebehodnocení práce:

- a) závěr čtvrtletí šk. roku:

Zjištění a hodnocení dosažených výsledků, efektivity programu. Získávání informací pro další činnost.

- b) konec šk. roku:

Hodnocení dosažených výsledků práce – motivace pro vytvoření plánu činnosti pro další šk. rok. Hodnocení vedením školy, výroční zpráva školy.